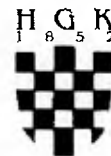

STALNO ARBITRAŽNO SUDIŠTE
PRI HRVATSKOJ GOSPODARSKOJ KOMORI

Broj predmeta: AS-P- 2012/43

PRAVORIJEK

Tužitelj: HAZARDER d.o.o., Obrovac Sinjski, Obrovac Sinjski 109a

Tuženik: CROATIA OSIGURANJE d.d., Zagreb, Miramarska 22

U Zagrebu, 15. srpnja 2014.

Broj predmeta: AS-P-2012/43

Arbitražno vijeće Stalnog arbitražnog sudišta pri Hrvatskoj gospodarskoj komori sastavljeno od arbitara Igora Periša, suca Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, predsjednika vijeća, te Sanje Porobije, odvjetnice iz Zagreba, i Ive Farčića, odvjetnika iz Zagreba, članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Hazarder d.o.o., Obrovac Sinjski, Obrovac Sinjski 109a, kojeg zastupa punomoćnik Krešimir Vilajtović, odvjetnik iz Zagreba, Izidora Kršnjavog 11, protiv tuženika Croatia osiguranje d.d., Zagreb, Miramarska 22, kojeg zastupa punomoćnik Šime Savić, odvjetnik iz Zagreba, Ilica 191c, radi isplate 1.272.315,01 kn, nakon glavne rasprave zaključene 28. travnja 2014. u prisutnosti punomoćnika stranaka, donijelo je 15. srpnja 2014.

P R A V O R I J E K

I. Nalaže se tuženiku Croatia osiguranje d.d. da tužitelju Hazarder d.o.o. u roku od 15 dana plati 1.272.315,01 kn (milijundvjestosedadestdvijetisućetristopetnaestkunai jednulipu) sa zateznim kamatama po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za osam postotnih poena tekućim na iznose od:

- 3.829.500,00 kn od 18. lipnja 2012. do 19. veljače 2013. i
- 1.272.315,01 kn od 20. veljače 2013. do isplate.

II. Nalaže se tuženiku Croatia osiguranje d.d. da tužitelju Hazarder d.o.o. u roku od 15 dana plati na ime naknade troškova postupka iznos od 257.258,01 kn (dvjestapedeset sedamtisućadvjestapedesetosamkunaijednulipu).

III. Odbija se kao neosnovan tužiteljev zahtjev za naknadu parničnih troškova u iznosu od 78.709,35 kn.

Z A K L J U Č A K

Utvrđuje se da je tužba povučena u odnosu na zahtjev za isplatu 2.557.184,99 kn.

Obrazloženje

1. Nadležnost i konstituiranje arbitražnog suda te mjesto i jezik arbitraže

a) Tužitelj je 14. studenog 2012. Stalnom arbitražnom sudištu pri Hrvatskoj gospodarskoj komori u Zagrebu (dalje: Sudište) podnio tužbu sa zahtjevom da Sudište obveže tuženika da mu plati 3.829.500,00 kn sa zateznim kamatama i troškovima arbitražnog postupka.

U tužbi je naveo da je s tuženikom 11. studenog 2010. sklopio Ugovor o poslovno tehničkoj suradnji kojim je, odredbom njegova čl. 15., ugovoreno da će se svi sporovi koji proizađu iz tog Ugovora riješiti pred Sudištem, u vijeću sastavljenom od tri arbitra, od kojih će po jednog predložiti svaka od ugovornih stranaka, a trećeg će imenovati predsjednik arbitražnog suda. U odgovoru na tužbu tuženik nije osporio navedenu tužiteljevu tvrdnju te je imenovao jednog arbitra.

b) Tužitelj je u podnesku primljenom u Sudištu 24. svibnja 2013. za arbitra imenovao Ivu Farčića, odvjetnika iz Zagreba, koji je imenovanje prihvatio izjavom o neovisnosti od 6. lipnja 2013., a tuženik je u odgovoru na tužbu za arbitra imenovao Sanju Porobiju, odvjetnicu iz Zagrebu, koja je imenovanje prihvatila izjavom o neovisnosti od 10. lipnja 2013. Sudište je dopisom od 20. lipnja 2013. obavijestilo Igora Perišu, suca Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, da su ga arbitri koje su imenovale stranke imenovali za predsjednika vijeća. Izjavom o neovisnosti od 27. lipnja 2013. predsjednik vijeća prihvatio je imenovanje.

c) U skladu sa sporazumom stranaka iz čl. 15. Ugovora o poslovno tehničkoj suradnji mjesto arbitraže je Zagreb.

d) Na ročištu održanom 17. srpnja 2013. stranke su se suglasile da je jezik arbitraže hrvatski

e) Stranke tijekom postupka nisu dovele u pitanje sastav arbitražnog suda.

2. Mjerodavno arbitražno postupovno pravo

Odredba čl. 15. Ugovora o poslovnoj tehničkoj suradnji prema kojoj su stranke ugovorile da će se sporovi rješavati „arbitražom u skladu s 'Pravilnikom o rješavanju sporova pred Stalnim izbranim sudištem pri Hrvatskoj gospodarskoj komori'“ upućuje da su stranke pri tom mislile na primjenu Pravilnika o arbitraži pri Stalnom izbranom sudištu Hrvatske gospodarske komore („Narodne novine“ br. 150/02), koji je na snazi bio u vrijeme sklapanja tog Ugovora. Stranke su se na ročištu za glavnu raspravu održanom 17. srpnja 2013. suglasile o tome da se ovaj postupak provede prema Zakonu o arbitraži („Narodne novine“ br. 88/01; dalje: ZA), kao i prema „Zagrebačkim pravilima koja su sada na snazi“, što znači da se na temelju sporazuma stranaka i odredbe njegova čl. 61. st. 2. primjenjuje Pravilnik o arbitraži pri stalnom arbitražnom sudištu Hrvatske gospodarske komore („Narodne novine“ br. 142/11, dalje: Pravilnik).

3. Mjerodavno materijalno pravo

Na ročištu za glavnu raspravu održanom 17. srpnja 2013. stranke su se sporazumjele da se na predmetni sporni odnos primjenjuje hrvatsko materijalno pravo.

4. Navodi i stavovi stranaka o pitanjima koja se tiču biti spora

a) Navodi tužitelja u tužbi

Tužitelj je tužbi naveo da su se stranke, i to tužitelj kao izvođač, a tuženik kao naručitelj, Ugovorom o poslovnoj tehničkoj suradnji od 11. studenog 2010. sporazumjele o izgradnji stanice za tehnički pregled vozila u Sinju (dalje: STP), s tim da je ugovoren i odgovorni uvjet, prema kojem će Ugovor nastati samo ako tuženik odlukom povjerenstva Ministarstva unutrašnjih poslova bude izabran za nositelja izgradnje stanice. Tužitelj se obvezao sagraditi ugovoreni objekt, ugovoriti sve građevinske, obrtničke i instalaterske radove do njegove potpune funkcionalnosti, a prema projektu koji će izraditi projektant po tuženikovom izboru. Ugovorena je ukupna fiksna cijena u iznosu od 9.250.000,00 kn. Tužitelj smatra da je navedeni Ugovor na snagu stupio 9. veljače 2011., jer je tuženik toga dana obaviješten da je izabran za najboljeg ponuditelja za izgradnju STP-a, čime je ispunjen suspenzivni uvjet iz Ugovora, te da su se tada stvorili uvjeti za pribavljanje dokumentacije potrebne za izgradnju. Dalje je tužitelj naveo da mu je prema Ugovoru tuženik bio obavezan predati projektnu dokumentaciju, a što je tuženik učinio tek protekom sedam mjeseci od sklapanja Ugovora, 28. lipnja 2011., nakon čega je tužitelj podnio zahtjev za izdavanje rješenja za građenje, a nakon što je 12. kolovoza 2011. to rješenje postalo pravomoćno, tužitelj je sa Sigma projektom d.o.o. sklopio Ugovor o vođenju stručnog nadzora izgradnje te je toga dana izgradnja započela, a dovršena je 27. veljače 2012., s tim da je uporabna dozvola dostavljena 18. svibnja 2012., kada je i postala pravomoćna, i kojeg dana je obavljena primopredaja STP-a. Istoga dana tužitelj je tuženiku izdao račun za izvršene radove s rokom plaćanja do 17. lipnja 2012. u skladu s Ugovorom, od čega je tuženik dio platio, a nije platio ostatak u iznosu od 3.829.500,00 kn, objasnivši u dopisu od 29. kolovoza 2012. da je taj iznos zadržan na ime ugovorne kazne u skladu s odredbom čl. 6. Ugovora o poslovnoj tehničkoj suradnji, zbog navodnog tužiteljevog zakašnjenja u izvršenju ugovorne obveze u trajanju od 138 dana. Tužitelj je naveo da je odredbom čl. 6. tog Ugovora ugovoreno plaćanje ugovorne kazne u slučaju da kasni s obvezom ishođenja uporabne dozvole i predaje STP-a do 31. prosinca 2011., ali da on nije odgovoran za zakašnjenje, što objašnjava time što je Ugovor na snagu stupio tek ispunjenjem odgovornog uvjeta te već spomenutom tvrdnjom da mu je tuženik tek protekom sedam mjeseci od sklapanja Ugovora predao projektnu dokumentaciju, nakon čega je on u vrlo kratkom roku ishodio rješenje za građenje i STP izgradio te za nju uporabnu dozvolu ishodio u vrlo kratkom roku. Tužitelj je istaknuo kako je on sve potrebne radnje poduzeo pravovremeno i da je objektivno nemoguće bilo STP s pristupnom cestom izgraditi do 31. prosinca 2011., a za kašnjenje da je kriv tuženik. Stoga tužitelj smatra da je, zbog toga što on nije odgovoran za zakašnjenje, sporazum o ugovornoj kazni, u skladu s odredbom čl. 352. st. 2. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ br. 35/05 i 41/08, dalje: ZOO) izgubio pravni učinak. Konačno, tužitelj je istaknuo kako tuženik, u skladu s odredbom čl. 353. st. 5. ZOO ne može zahtijevati ugovornu kaznu zbog zakašnjenja odnosno neurednog ispunjenja, jer je primio ispunjenje obveze, a nije mu bez odgađanja priopćio da zadržava svoje pravo na ugovornu kaznu. Stoga tužitelj smatra da je tuženik neosnovano iznos od 3.829.500,00 kn zadržao na ime ugovorne kazne te zahtijeva da ga arbitražno vijeće Sudišta obveže da mu plati ovaj iznos sa zateznim kamatama tekućima od dospijeca tj. od 18. lipnja 2012. do isplate i s parničnim troškovima.

b) navodi tuženika u odgovoru na tužbu

U odgovoru na tužbu tuženik je u cijelosti osporio osnovanost tužbenoga zahtjeva. Navodima toga podneska tuženik je osporio tvrdnje iz tužbe o njegovoj odgovornosti za zakašnjenje u izgradnji u odnosu na ugovoreni rok. U tom je pogledu naveo da je netočna tužiteljeva tvrdnja glede stupanja na snagu ugovora zaključenog pod suspenzivnim uvjetom, odnosno naveo da takav ugovor učinke proizvodi *ex tunc*. Dalje je naveo da je tužitelj odgovoran za to što nije na vrijeme započeo s parceliranjem zemljišnih čestica, za što je izgubio dva mjeseca, te da je, suprotno, tužbenim navodima, tužiteljeva obveza bila pribaviti svu potrebnu tehničku i projektnu dokumentaciju. Citirao je dijelove Ugovora o poslovnoj tehničkoj suradnji za koje tvrdi da dokazuju ove njegove tvrdnje, kao i ugovorne odredbe o roku do kojeg je tužitelj trebao ishoditi uporabnu dozvolu i predati mu STP te odredbe koje se odnose na njegovo pravo na naplatu ugovorne kazne. U odgovoru na tužbu tuženik se nije očitovao na tužiteljevu tvrdnju da nema pravo na naplatu ugovorne kazne s obzirom na to da mu prilikom primitka ispunjenja obveze nije priopćio da zadržava pravo na ugovornu kaznu, niti je tu tvrdnju osporio. Predložio je odbiti tužbeni zahtjev i postavio zahtjev za naknadu parničnih troškova od tužitelja.

c) navodi iz ostalih podnesaka stranaka

c1) tužiteljevi podnesci

U podnesku primljenom u Sudištu 29. ožujka 2013., prije nego što se tuženik dostavom odgovora na tužbu upustio u raspravu, tužitelj je naveo da je zbog naplate njegova poreznog duga Porezna uprava Split pokrenula ovršni postupak protiv tuženika te je Financijska agencija 19. veljače 2013. zaplijenila s tuženikovog računa 2.557.184,99 kn, te je tužitelj naveo da zbog toga smanjuje tužbeni zahtjev na iznos od 1.272.315,01 kn sa zateznom kamatom tekućom na iznos od 3.829.500,00 kn od 18. lipnja 2012. do 19. veljače 2013. i na iznos od 1.272.315,01 kn od 20. veljače 2013. do isplate i parnične troškove. Ovo smanjenje tužbenog zahtjeva predstavlja djelomično povlačenje tužbe za navedeni iznos, o čemu je odlučeno zaključkom.

Nakon primitka odgovora na tužbu tužitelj se o tuženikovim navodima očitovao i u podnescima primljenima u Sudištu 10. srpnja 2013., 11. rujna 2013., 16. listopada 2013., 6. studenog 2013., 3. veljače 2014. Sadržajno se ti podnesci svode na daljnje obrazlaganje tužbenih tvrdnji o nepostojanju tužiteljeve odgovornosti za zakašnjenje u predaji STP-a u ugovorenom roku te ponavljanje tvrdnje da tuženik pri primopredaji STP-a nije izjavio da zadržava pravo na naplatu ugovorne kazne.

c2) tuženikovi podnesci

Nakon odgovora na tužbu tuženik se očitovao i u podnescima primljenima u Sudištu 22. srpnja 2013., 17. rujna 2013., 1. listopada 2013., 22. listopada 2013., 11.

studenog 2013., 20. siječnja 2014., 31. siječnja 2014. i 10. ožujka 2014. U svim tim podnescima tuženik ponavlja tvrdnje kako ima pravo naplatiti ugovornu kaznu jer je do zakašnjenja u ispunjenju tužiteljeve obveze došlo njegovom krivnjom, a u podnesku od 1. listopada 2013., nakon što je raspravljanje prvi put zaključeno, tuženik po prvi puta ističe i tvrdnju da je na vrijeme izjavio da zadržava pravo na naplatu ugovorne kazne. Potom je zaključkom od 18. prosinca 2013. glavna rasprava ponovno otvorena.

C3) navodi stranaka na ročištima

Stranke su na ročištima u bitnom ponovile svoje navode iz podnesaka koje su dostavile. Na ročištu održanom 17. srpnja 2013. tuženik je naveo i da se ne protivi djelomičnom povlačenju tužbe nastalom smanjenjem tužbenog zahtjeva. Međutim, valja napomenuti kako tužiteljevo pravo na povlačenje tužbe u ovom slučaju i ne ovisi o tuženikovu pristanku jer je do povlačenja došlo prije nego što se je tuženik upustio u raspravu.

5. Utvrđene činjenice, pravna shvaćanja arbitražnog suda i obrazloženje ocjene o osnovanosti tužbenog zahtjeva

a) Provedene radnje

Radi utvrđenja odlučnih činjenica arbitražni je sud održao ročišta (17. srpnja 2013., 30. rujna 2013., 15. siječnja 2014., 12. veljače 2014., 11. ožujka 2014. i 28. travnja 2014.) na kojima je proveo dokaze uvidom u isprave koje su stranke dostavile te saslušanjem svjedoka Bernarda Mrše, Zdravka Zrinušića, Zdravka Miletića i Željke Ciglar, kao i tužitelja po zastupniku po zakonu Draganu Labroviću, direktoru.

b) Utvrđene činjenice i razlozi za ocjenu osnovanosti tužbenog zahtjeva (glavni dug i zatezne kamate)

Između stranaka nije sporno da su tužitelj kao izvođač i tuženik kao naručitelj 11. studenog 2010. sklopili Ugovor o poslovnoj tehničkoj suradnji. Tim se Ugovorom, u bitnom, i to ako se ispuni odgovorni uvjet da Ministarstvo unutarnjih poslova na natječaju izabere tuženika za graditelja STP u Sinju, tužitelj obvezao sagraditi STP, ugovoriti sve građevinske, obrtničke i instalaterske radove do potpune funkcionalnosti objekta te ishoditi uporabnu dozvolu i predati gotovu građevinu sposobnu za ishođenje dozvole za rad „najkasnije do 31. 12. 2011.“ (odjeljak II. te čl. 5. Ugovora). Tuženikova je obveza platiti tužitelju cijenu u iznosu od 9.250.000,00 bez PDV-a (cijena je ugovorena kao „fiksna – čl. 2. Ugovora), s tim da polovica cijene dospijeva „prema obavljenim radovima na građevini STP i to prema operativnom planu koji će Hazzarder predati Croatiji“, a preostala polovica „u roku od dana dostave Croatiji uporabne dozvole za građevinu STP“. Nije sporno, kako to proizlazi i iz čl. 6. Ugovora, da su se stranke sporazumjele o plaćanju ugovorne kazne u slučaju da tužitelj „zakašni s predajom izgrađene STP“ tuženiku, s tim da tuženik u tom slučaju može na ime ugovorne kazne naplatiti tri promila u odnosu na ugovorenu cijenu za svaki dan zakašnjenja te tako izračunatu ugovornu kaznu zadržati od konačne isplate tužitelju.

Ni ostale ugovorne obveze među strankama nisu sporne, osim što stranke na različite načine tumače ugovorne odredbe o tome na kojoj je od njih bila obveza pribaviti svu potrebnu tehničku i projektnu dokumentaciju, kao i pitanje stupanja Ugovora na snagu.

Što se tiče stupanja Ugovora na snagu, valja reći da je odredbom čl. 297. st. 2. ZOO propisano da ako je ugovor sklopljen pod odgovornim uvjetom pa se uvjetu udovolji, učinci ugovora nastaju od trenutka njegova sklapanja, osim ako iz zakona, naravi posla ili volje ugovornih strana ne proistječe što drugo. Međutim, zbog razloga koji su izloženi u nastavku obrazloženja ovog pravorijeka, ovo je arbitražno vijeće zaključilo da pitanje vremena nastanka učinaka predmetnog Ugovora nije pravno odlučno za rješenje spora, zbog čega ova činjenica u postupku i nije utvrđivana. Iz istoga razloga nije utvrđivana ni sporna činjenica na kojoj je od stranaka bila obveza pribaviti svu potrebnu tehničku i projektnu dokumentaciju.

Naime, arbitražno vijeće je, s obzirom na tužiteljevu tvrdnju istaknutu već u tužbi, da bi odlučilo o pitanju prava na naplatu ugovorne kazne prije svega smatralo potrebnim utvrditi istinitost tvrdnje o odlučnim činjenicama, a te su je li tuženik zadržao pravo na naplatu ugovorne kazne u smislu odredbe čl. 353. st. 5. ZOO i ako jest, je li to učinio pravovremeno.

Tom je odredbom, naime, propisano da vjerovnik ne može zahtijevati ugovornu kaznu zbog zakašnjenja, odnosno neurednog ispunjenja ako je primio ispunjenje obveze, a nije bez odgađanja priopćio dužniku da zadržava svoje pravo na ugovornu kaznu.

Prema tužiteljevoj tvrdnji, do primopredaje ugovorene građevine između stranaka došlo je 18. svibnja 2012. Tu činjenicu tužitelj dokazuje ispravom naslovljenom kao „Zapisnik o primopredaji građevine stanice za tehnički pregled vozila u Sinju“, datiranom tim danom. U navedenom zapisniku navedeno je, između ostaloga, da je „nadzorni inženjer...u svom završnom izvješću utvrdio da je predmetna građevina izvedena u svemu prema projektno-tehničkoj dokumentaciji što je dokazano i tehničkim pregledom te je na osnovi pozitivnog mišljenja na tehničkom pregledu izdana i uporabna dozvola.“, da su „18. 5. 2012. predstavnici tvrtki Hazerder d.o.o. i Croatia osiguranje d.d. obišli građevinu“ te da „potpisnici ovog zapisnika potvrđuju gore navedeno te je time obavljena primopredaja predmetne građevine Croatia osiguranju d.d.“ Na dnu su isprave nečitki potpisi predstavnika tužitelja, tuženika i nadzornog inženjera, a tuženik ne osporava da je za njega građevinu preuzeo Joško Divić, koji je za to bio ovlašten i koji je potpisao zapisnik. Inače, sastavljanje zapisnika o primopredaji građevine kao dokaz o njejoj predaji izričito je predviđeno odredbom čl. 13. Ugovora o poslovno tehničkoj suradnji.

Tuženik je, prije svega, tvrdio da su već prilikom primopredaje njegovi radnici Bernard Mršo i Zdravko Zrnušić usmeno obavijestili tužitelja da zadržavaju pravo na naplatu ugovorne kazne. No, nije sporno da navedene osobe uopće nisu bile prisutne prilikom primopredaje i sastavljanja zapisnika, što su oni potvrdili i prilikom njihova

saslušanja kao svjedoka, a iz njihova iskaza proizlazi da ni na neki drugi način odnosno u drugoj prilici na sam dan primopredaje nisu tužitelju dali za tuženika izjavu o zadržanju prava na naplatu ugovorne kazne. Postojanje takve navodne izjave dane prilikom preuzimanja građevine odnosno na dan preuzimanja nisu potvrdili ni svjedoci Željka Ciglar i Zdravko Zrinušić čije je saslušanje tuženik također predložio radi utvrđenja ove sporne činjenice, dok je svjedok Zdravko Miletić, koji je, u funkciji nadzornog inženjera bio prisutan činu primopredaje, izričito potvrdio da tom prilikom tuženikov predstavnik nije tužitelju priopćio da zadržava pravo na naplatu ugovorne kazne. Tužitelj je radi dokazivanja tvrdnje da je prilikom same primopredaje dana izjava o zadržanju prava na naplatu ugovorne kazne predložio i saslušanje Joška Divića, koji je zapisnik potpisao kao ovlašteni tuženikov predstavnik, kao svjedoka, no taj svjedok nije pristupio niti na jedno od tri ročišta sazvana radi njegova saslušanja (nedolazak je svaki put opravdao bolešću). Neovisno o tome, ovo arbitražno vijeće nevjerojatnom smatra mogućnost da je tuženikov predstavnik kod primopredaje izgrađenog objekta STP Sinj doista dao usmenu izjavu od koje zavisi tuženikovo pravo na ugovornu kaznu, a da se ne bi založio da takva izjava potom uđe u pisani zapisnik sastavljen kao ugovorom određen dokaz o primopredaji.

Stoga arbitražno vijeće smatra da prilikom preuzimanja građevine tuženik nije tužitelju izjavio da zadržava svoje pravo na ugovornu kaznu.

Tuženik je u spis dostavio i tri isprave za koje navodi da su dokaz o pravovremenosti davanja izjave o zadržanju prava na ugovornu kaznu te je vijeće ocijenilo i njihov sadržaj radi utvrđenja ove odlučne činjenice.

Prije svega, tuženik smatra da je u tom smislu odlučna njegova izjava iz dopisa sastavljenog 21. svibnja 2012. i navodno tada i upućenog tužitelju. U tom je dopisu tuženik, nakon što je opisao sadržaj i rok za izvršenje tužiteljeve ugovorne obveze, naveo: „S obzirom da društvo Hazarder d.o.o. prethodno navedeno nije izvršilo u ugovorenom roku, već dana 18. 5. 2012. godine, ovim putem vas izvješćujemo da Croatia osiguranje d.d. pozivom na članak 353. stavak 5. Zakona o obveznim odnosima, zadržava pravo na ugovornu kaznu od konačne isplate Hazarderu d.o.o. utvrđene člankom 6. Ugovora o poslovno tehničkoj suradnji.“ Ovakva izjava, prema ocjeni ovog arbitražnog vijeća, doista predstavlja izričiti izjavu o zadržanju prava na ugovornu kaznu. No, kako je prethodno navedeno, ona je sastavljena 21. svibnja 2012. i, najranije tada, tužitelju i odaslana, dok je odredbom čl. 353. st. 5. ZOO propisano da takva izjava, da bi polučila pravnu snagu, mora biti dana „bez odgađanja“ u odnosu na vrijeme vjerovnikova primitka ispunjenja obveze. Stoga je potrebno ocijeniti značenje citiranog zakonskog izraza „bez odgađanja“.

Prema stajalištu ovog arbitražnog vijeća, izraz „bez odgađanja“ znači u ovom slučaju da vjerovnik izjavu o zadržanju prava mora dati čim je nakon primitka ispunjenja mogao to učiniti po redovnom tijeku stvari i naravi ugovornog odnosa. U konkretnom se slučaju primitak ispunjenja sastojao u primitku na uporabu izgrađene građevine, za koju je zapisnički tuženik potvrdio da je u svemu izgrađena u skladu s ugovorom odnosno bez nedostataka. Tuženik kao naručitelj iz sadržaja ugovora mora znati kada je bio rok

za ispunjenje tuženikove obveze pa, prema tome, na dan primitka obveze ima svijest o tome je li tužitelj kao izvođač u zakašnjenju i hoće li radi tog zakašnjenja zahtijevati isplatu ugovorne kazne. Davanje izjave o zadržanju prava nije od naručitelja iziskivalo nikakve pripremne radnje da bi se moglo uzeti kako takvu izjavu nije mogao dati istoga dana kada je primio ispunjenje obveze od tužitelja. Stoga valja zaključiti da u konkretnom slučaju nema razloga ne ocijeniti da je tuženik, da bi naplatio ugovornu kaznu od tužitelja, takvu izjavu bio dužan dati prilikom primopredaje, dakle 18. svibnja 2012., odnosno da je izjava dana tri dana nakon toga nepravovremena u smislu odredbe čl. 353. st. 5. ZOO. U tom se smislu naručitelj ne bi mogao pozivati ni na odredbu čl. 55. Posebnih uzanci o građenju („Sl. list SFRJ br. 18/77), na što se tuženik inače tijekom parnice i nije pozvao, prema kojoj se zahtjev za ostvarenje prava na ugovornu kaznu može podnijeti najkasnije do završetka konačnog obračuna. Naime, vjerovnik nije ispunio pretpostavku da prema tom propisu određeno u smislu konkretnog iznosa zatraži isplatu ugovorne kazne, kad nije bez odgađanja u smislu odredbe čl. 353. st. 5. ZOO dužniku po primitku obveze izjavio da zadržava pravo na naplatu ugovorne kazne, pri čemu je dovoljno da izjavi samo općenito da to pravo zadržava, bez navođenja konkretnog iznosa te kazne.

Iz sadržaja ostalih dokaza proizlazi, međutim, činjenica da tuženik prilikom primitka ispunjenja, dakle prilikom primopredaje izgrađenog objekta STP Sinja, nije ni imao svijest o ispunjenju pretpostavke za ostvarenje prava na naplatu ugovorne kazne koja se sastoji od tužiteljeve odgovornosti za to što do primopredaje nije došlo u ugovorenom roku do 31. prosinca 2011. Naime, tuženik je nakon dopisa datiranog s 21. svibnja 2013. tužitelju uputio i dopis sastavljen 29. kolovoza 2012. više od tri mjeseca po primopredaji. U tom je dopisu naveo: „Iznos od 3.829.500,00 kn zadržavamo ne ime ugovorne kazne sukladno članku 6. Ugovora o poslovno tehničkoj suradnji od 11. 11. 2010., jer ste sa zakašnjenjem od 138 dana izvršili ugovornu obvezu predaje stanice za tehničke preglede...". No, potom je naveo i: „O našem konačnom stavu glede plaćanja zadržanog dijela ugovorene naknade, a na ime ugovorne kazne, izvijestit ćemo vas odmah po utvrđivanju svih relevantnih činjenica o opravdanosti odnosno neopravdanosti zakašnjenja." Ovakav izričaj ukazuje da ni 29. kolovoza 2012., dakle više od tri mjeseca nakon primopredaje izgrađenog objekta, Tužitelj još uvijek nije imao formiran stav o pitanju odgovornosti tužitelja za zakašnjenje, pa samim time niti o osnovanosti vlastitog zahtjeva za naplatu ugovorne kazne od tuženika. Nadalje, iz dopisa upućenog 13. lipnja 2012., skoro mjesec dana po primopredaji, društvu Sigma projekt d.o.o. kao društvu koje je obavljalo poslove projektiranja i nadzora na izgradnji, proizlazi da tuženik traži očitovanje je li „s obzirom na datum ishoda pravomoćne građevinske dozvole bilo objektivno moguće izraditi stanicu i ishoditi uporabnu dozvolu do 31. 12. 2011. odnosno da li je i koliko vremenski opravdano kašnjenje od strane Hazardera d.o.o.“ Dakle, i ovaj dopis tuženika ukazuje na nejasnoću njegove predodžbe o odgovornosti za zakašnjenje tužitelja, a time i osnovanosti vlastitog zahtjeva za naplatu ugovorne kazne od tužitelja. Konačno, o tuženikovom stavu glede odgovornosti za zakašnjenje u primopredaji ugovorene građevine govori i činjenica da je tuženik tužitelju 15. studenog 2012., dakle skoro šest mjeseci po primitku ispunjenja i skoro pet mjeseci po dospelju računa kojim je tužitelj zaračunao ostatak ugovorne cijene, poslao dopis naslovljen kao „Usklađivanje salda na računima na dan 31. 10. 2012. u kojem traži od tužitelja sljedeće: „Molimo Vas

da nam za potrebe usklađenja potvrdite saldo naših obveza prema Vama na dan 31. 10. 2012. U prilogu dostavljamo otvorene stavke iz naših poslovnih knjiga.", a pri tom u priloženim otvorenim stavkama na koje se poziva iskazuje dug prema tužitelju od 3.836.880,45 kn (7.380,45 kn više od iznosa prvotno postavljenog tužbenog zahtjeva). Dakle, ni iz knjigovodstvenih isprava tuženika ne bi proizlazilo da je tuženik odgovarajuće umanjio svoju obvezu plaćanja tužitelju po osnovi zadržanja prava na ugovornu kaznu.

Radi utvrđenja činjenice pravovremenosti priopćenja o zadržanju prava na naplatu ugovorne kazne ocijenjen je i sadržaj tuženikove izjave iz dopisa od 31. siječnja 2012., kojeg je tuženik također ponudio kao dokaz. U tom je dopisu tuženik upozorio tužitelja na kašnjenje u ispunjenju njegovih ugovornih obveza te naveo: „S obzirom da niste ispunili obvezu iz gore navedenog članka, bit ćemo prisiljeni postupiti prema članku 6. i 9. predmetnog ugovora ako u razumnom roku ne ispunite svoju obvezu...“. Čl. 6. Ugovora o poslovno tehničkoj suradnji je, kao što je već navedeno, sadrži sporazum o ugovornoj kazni za slučaj Izvođačeva zakašnjenja, dok je čl. 9. ugovoreno naručiteljevo (tuženikovo) pravo na raskid Ugovora, pri čemu su kao razlozi navedeni slučajevi neopravdanog zakašnjenja radova dužeg od 15 dana u odnosu na usuglašeni terminski plan te opetovanog upozorenja nadzornog inženjera na nekvalitetno izvođenje radova.

Prema mišljenju ovog arbitražnog vijeća, uvažiti bi se moglo i vjerovnikovo priopćenje o zadržanju prava na naplatu ugovorne kazne dano dužniku i stanovito kraće vrijeme prije primitka ispunjenja, u situaciji kada je izvjesno da će do ispunjenja doći, ali sa zakašnjenjem, te je vjerovnik pripravan primiti takvo ispunjenje i zna da ono uskoro slijedi, u pravilu stoga što je već dogovoreno, pa vjerovnik unaprijed upozorava da će ispunjenje primiti, ali uz zadržanje prava na naplatu kazne. U tom se smislu tuženikov dopis od 31. siječnja 2012. ne može uzeti kao izjava kojom bi se valjano zadržalo pravo na naplatu ugovorne kazne u smislu odredbe čl. 353. st. 5. ZOO. Ova je izjava naime dana skoro četiri mjeseca prije primitka ispunjenja, u situaciji kada tuženik još ne samo da ne zna hoće li do ispunjenja uopće doći, nego ni hoće li ugovor uopće ostati na snazi, odnosno hoće li ispunjenje sa zakašnjenjem uopće prihvatiti, ili će prije dovršetka radova zbog tužiteljeva zakašnjenja raskinuti ugovor, na što u dopisu upozorava. Zato se u ovom slučaju, prema mišljenju arbitražnog vijeća, radi samo o naručiteljevom upozorenju izvođaču kojim ga podsjeća na određene ugovorne odredbe, a ne o valjanom, prijevremenom zadržanju prava na naplatu ugovorne kazne radi zakašnjenja.

Stoga se, pored utvrđene činjenice da tuženik nije pravovremeno priopćio tužitelju da zadržava pravo na naplatu ugovorne kazne, što je uvjet za ostvarenje prava na naplatu te kazne, u ovom postupku nepotrebnim ukazalo raspravljati o činjenici koja je daljnja pretpostavka za ostvarenje prava na naplatu ugovorne kazne, naime koja je od stranaka odgovorna za to što je tužitelj građevinu koja je predmet spornog ugovora o građenju predao tuženiku nakon protoka ugovorenoga roka (čl. 352. st. 2. ZOO).

S obzirom na navedeno, zaključak je arbitražnog vijeća da je tuženik, po primitku računa kojim je tužitelj zaračunao nesporni iznos ostatka ugovorene cijene (5.781.250,00 kn), plativši samo dio te cijene (1.951.750,00 kn), neosnovano odbio

platiti ostatak od 3.829.500,00 kn, pozivajući se pri tome bez valjanog razloga na ugovornu odredbu kojom je iznos ugovorne kazne ovlašten zadržati od konačne isplate.

Stoga je tuženik, na temelju ugovorne obveze i odredbe čl. 620. st. 1. ZOO dužan platiti ugovorenu cijenu u cijelosti. Kako je odredbom čl. 4. Ugovora o poslovno tehničkoj suradnji ugovoreno da će naručitelj cijenu platiti u roku od 30 dana od dana dostave uporabne dozvole, što se nesporno dogodilo 18. svibnja 2012., a na plaćanje ga je tužitelj i pozvao računom od 18. svibnja 2012., proizlazi da je ostatak cijene dospio na naplatu 18. lipnja 2012., dakle da je tuženik zakasnio s ispunjenjem svoje novčane obveze. Stoga tuženik na temelju odredbe čl. 29. st. 1. ZOO pored glavnice dužuje i zatezne kamate, koje, u skladu s odredbom stavka 2. toga članka, jer se radi o odnosu iz trgovačkog ugovora u smislu odredbe čl. 14. st. 2. toga Zakona, teku od dospeljeća po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za osam postotnih poena. Budući da je tužitelj u odnosu na tužbom postavljeni zahtjev za isplatu 3.829.500,00 kn ostao kod zahtjeva za isplatu 1.272.315,01 kn, ustvrdivši da je za razliku u iznosu od 2.557.184,99 kn namiren 19. veljače 2013. u postupku naplate poreznog duga, valjalo je tužitelju dosuditi iznos iz smanjenog tužbenog zahtjeva sa zateznim kamatama koje na svih 3.829.500,00 kn teku od dospeljeća (18. lipnja 2012.) do 19. veljače 2013., a na ostatak od 1.272.315,01 kn od 20. veljače 2013. do isplate.

Stoga je odlučeno kao u točki I. izreke ovog pravorijeka.

c) Odluka o naknadi parničnih troškova:

Odluka o naknadi parničnih troškova utemeljena je na odredbama čl. 35. st. 1. i 2. ZA, čl. 57. Pravilnika i čl. 3. Odluke o troškovima u postupcima arbitraže i mirenja („Narodne novine“ br. 108/03 i 59/07).

Činjenica da je tužitelj u postupku uspio u cijelosti, odnosno da je tuženik isključivo dao povoda za njegovo vođenje jer je tužitelj djelomično povukao svoju tužbu zato što mu je utužena tražbina bila naknadno djelomično podmirena, osnova je za odluku prema kojoj je tuženik dužan tužitelju nadoknaditi troškove ovog postupka.

Što se visine naknade troškova tiče, vijeće je u odnosu na ukupno postavljeni tužiteljev zahtjev za naknadu troškova (335.967,36 kn) u obzir uzelo samo one troškove za koje je smatralo da su bili neophodni za uspješno vođenje postupka. Radi se o sljedećim troškovima:

Tužitelj ima pravo na naknadu troškova koje je predujmio po osnovi upisne pristojbe (1.510,99 kn) te troškova nagrade arbitara (76.600,12 kn). Također, tužitelj ima pravo na naknadu troškova zastupanja po odvjetniku, koji su odmjereni u skladu s Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore („Narodne novine“ br. 149/12), a njihova je visina propisana Tbr. 7. t. 1. u vezi s t. 6. te

Tbr. 8. i 9. Tarife, i obračunati su prema vrijednosti predmeta spora koja je bila mjerodavna u vrijeme poduzimanja pojedinih radnji. To su troškovi za sastav tužbe u iznosu od 38.295,00 kn (pri čemu se ističe da tužitelj ima pravo na naknadu prema vrijednosti predmeta spora navedenog u tužbi, jer je do kasnijeg smanjenja tužbenog zahtjeva došlo uslijed toga što se tužitelj djelomično uspio naplatiti) te sastav podnesaka primljenih u Sudištu 29. ožujka 2013. (3.182,50 kn), 10. srpnja 2013. (12.730,00 kn) i 11. rujna 2013. (12.730,00 kn) i za zastupanje na ročištima održanima 17. srpnja 2013., 30. rujna 2013., 15. siječnja 2014., 12. veljače 2014., 11. ožujka 2014. i 28. travnja 2014. (po 12.730,00 kn), na što se obračunava PDV (Tbr. 42) po stopi od 25% ili 35.829,40 kn. Ukupni navedeni troškovi iznose 257.258,01 kn.

Odbijen je kao neosnovan tužiteljev zahtjev za sastav ostalih podnesaka, a na temelju ocjene da se radi o podnescima koji nisu bili potrebni za uspješno vođenje postupka, jer se radi o podnescima u kojima tužitelj samo ponavlja ranije iznijete tvrdnje. Stoga je odlučeno kao u točkama II. i III. izreke ovog pravorijeka.

Stalno arbitražno sudište
pri Hrvatskoj gospodarskoj komori
Rooseveltov trg 2, Zagreb

U Zagrebu 15. srpnja 2014.

Predsjednik arbitražnog vijeća
Igor Periša

Članovi arbitražnog vijeća

Ivo Farčić

Sanja Porobija

Tajnik SAS HGK

Andreja Čavlina

